

Het bestuur nodigt u uit om de volgende lezing bij te wonen:

Limburg, in en na de Franse Tijd

door

Mr. Dr. J. (Jacques) van Rensch

Woensdag 19 april a.s.

De lezing begint om 20.30 uur in "Pica Mare" Gennep

De zaal is open om 20.00 uur.

Vergeet niet u aan te melden bij onze secretaris:

tihorbach@ziggo.nl

Limburg , in en na de Franse tijd Lezing door Mr. Dr. J. (Jacques) van Rensch

Wat dachten de inwoners van Gennep toen ze in 1815 hoorden dat hun gemeente voortaan deel uitmaakte van de provincie Limburg van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden met Willem I als koning?

Misschien herinnerden ze zich twintig jaar eerder, de herfst van 1794, toen de inval van Franse republikeinse troepen hun rustige bestaan grondig verstoorde. Wat toen begon met een bezetting eindigde stapsgewijs met definitieve inlijving bij Frankrijk op 23 december 1802.

Eeuwenoude feodale rechten van de adel werden afgeschaft. Ook de bestaande kerkelijke indeling ging op de schop. De nieuwbakken Franse burgers maakten kennis met bestuur en rechtspraak naar Frans model, met burgerlijke stand, militaire dienstplicht en kadaster. Frans en Duits werden de officiële talen. Inmiddels had generaal Napoleon Bonaparte zichzelf tot keizer van alle Fransen gekroond. Daarmee kregen de Franse onderdanen aan de Neder-Rijn ook te maken met de politieke aspiraties van een man die binnen enkele jaren het bestaande Europese staatsbestel op zijn fundamenten deed schudden.

Na zo'n ingrijpende veranderingen in zo korte tijd zullen de inwoners van de gebieden tussen Maas en Rijn in 1815 de afkondiging van een nieuw staatsbestel wel met argwaan hebben bekeken.

Er was door diplomaten in het verre Wenen over en vooral zonder hen besloten.

Wat betekende Nederlands bestuur onder de Oranjes? Provincie Limburg?

Het zei hun niets. Zouden de oude tijden terugkeren of bleven de veranderingen uit de Franse Tijd bestaan? En wat waren de gevolgen van de nieuwe grens met Pruisen, die de dorpen en stadjes aan de Maas van hun natuurlijke achterland afsneed?

In de daarop volgende decennia van de negentiende eeuw bleek de staatkundige geschiedenis van de nieuwe provincie Limburg met Belgisch bestuur en lidmaatschap van de Duitse Bond niet erg stabiel. Pas in 1867 werd Limburg een volwaardige Nederlandse provincie. Maar achteraf gezien moeten we vaststellen dat de twintig jaar Frans bewind wel de basis hebben gelegd voor de inrichting van bestuur, wetgeving en rechtspraak zoals die nog steeds bestaat.

Wie is Mr. Dr. Jacques van Rensch?

Mr. dr. Th. Jacques van Rensch (1953), studeerde Nederlands Recht in Nijmegen en promoveerde in 2016 op het proefschrift *Licht op het Zonneleen Gronsveld, Ontwikkeling en instellingen van het rijksonmiddellijke graafschap Gronsveld elfde eeuw tot circa 1795*. Hij werkte vanaf 1976 als archivaris in Maastricht, laatstelijk, tot zijn pensionering in 2019, als rijksarchivaris in Limburg. Hij was en is betrokken bij diverse historische verenigingen en stichtingen, o.a. sinds 2020 voorzitter van het Koninklijk Limburgs Geschied-Oudheidkundig Genootschap en publiceerde over Limburgse rechtsgeschiedenis, kerkgeschiedenis en kunstgeschiedenis.